Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 08.04.2025 klo 10.00 / HE 16/2025 vp / Asiantuntijapyyntö

ASIA: HE 16/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

Suomen Hippos kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausuntomme koskee yleisesti suomalaisen rahapelimarkkinan muutosta ja erityisesti muutosta hevospelaamisen sijoittumisessa lisenssimarkkinaan sekä sen suoria ja välillisiä vaikutuksia.

Tiivistämme lausuntomme kolmeen keskeiseen, valmistelussa välttämättä huomioon otettavaan asiaan:

1. Hevospelaamisen siirtyminen lisenssimarkkinaan rahapelijärjestelmän muutoksen ensimmäisessä vaiheessa on hevosalan näkökulmasta ainoa aikaa kestävä ja myös valtiolle hevospelaamisen kautta jatkossa tuloja tuova vaihtoehto. Pohjoismaista Ruotsi ja Tanska ovat siirtyneet jo aiemmin lisenssijärjestelmään, lisäksi asiasta keskustellaan myös Norjassa. Tiivis ja aktiivinen pohjoismainen yhteistyö on ainoa vaihtoehto sekä raviurheilun että hevospelaamisen tulevaisuuden kehittymiselle. Lisenssimarkkina, jossa toiminnan valvonta ulottuu myös laittomaan toimintaan, on myös rahapelaamisen kanavointikyvyn ja pelihaittojen ehkäisemisen näkökulmasta olennaisesti nykyjärjestelmää vaikuttavampi ratkaisu.

   Suomen Hippos ry tukee siten vahvasti HE 16/2025:ssa esitettyä hevospelien siirtoa lisenssimarkkinaan.

2. Jotta hevospelaamiselle uudessa markkinassa saadaan hyvä pohja, on hevosalan toimintaedellytykset varmistettava lain ja hevospelaamisen siirtymävaiheessa uuteen markkinaan. Tätä ei ole mielestämme huomioitu riittävällä tavalla HE 16/2025 vp kokonaisuudessa, joten siksi haluamme kiinnittää tähän erityistä huomiota. Mikäli hevosalan rahoituksesta ei huolehdita siirtymävaiheessa, vaarantaa tämä koko alan tulevaisuuden, jolloin valtio menettää tuottoja sekä elinkeinotoiminnan että rahapelaamisen osalta toiminnan romahtaessa. Muutosta tehtäessä tulee huolehtia, että myös valtion tuet mahdollistava notifikaatioprosessi tehdään niin, että se varmistaa alan pitkäjänteisen rahoituksen. Esimerkiksi Tanskan siirtyessä lisenssijärjestelmään, hevosalan rahoitus turvattiin viiden vuoden aikajänteellä samalle tasolle missä se oli ennen siirtymää, joka on mahdollistanut hevospelaamisen tuloutuksen kasvun.

   Suomen Hippos ry pyytää kunnioittavasti valiokuntaa huomioimaan HE 16/2025 käsittelyssään siirtymäkauden valtiontuen merkityksen elinkeinolle ja raviurheilulle.

3. Hevospelaaminen on suurimmalta osin muuttuvakertoimista pelaamista (nk. ”pooli-pelaaminen”), jonka menestykseen vaikuttaa ”poolien” koko ja sitä kautta tuleva likviditeetti. Yhteisten ”poolien” merkitys on oikein kirjattu lain perusteluihin. Hevospelaamisen osalta markkinan toimivuutta parantaisi huomattavasti mahdollisuus yhteiseen pooliin pelaamiseen markkinaan tulevien eri toimijoiden osalta. Tämä on ehdottomasti asia, joka tulee mahdollistaa markkinan muuttuessa.

   Suomen Hippos ry korostaa erityisesti yhteisten poolien merkitystä muuttuvassa markkinatilanteessa kotimaisten hevospelien kiinnostavuuden varmistamiseksi.

RAHAPELIMARKKINAN MUUTOS ON KIINTEÄSTI YHTEYDESSÄ HEVOSELINKEINON RAHOITUKSEEN

Yhteinen raviurheilun ja hevoskasvatuksen toimialan strategia päivitettiin syksyllä 2024. Missiona on rakentaa sellaista kestävää hevoselinkeinoa ja -urheilua, johon mahdollisimman moni haluaa myös jatkossa tulla mukaan. Hevospelaamisen siirtyminen lisenssimarkkinaan ja samassa yhteydessä alan rakenteiden uudistaminen on yksi keskeinen osa alan muutosmatkaa. Alan toimijat ovat määritelleet yhteisen tavoitteen vuodelle 2030, jossa kaikki tähtää pitkäkestoisen ja vakaan tulevaisuuden näkymän rakentamiseen. Ala ei kuitenkaan pysty tähän yksin, vaan tähän tarvitaan vahva valtion tuki.

Vuoteen 2017 hevosala rahoitti itse itsensä kokonaisuudessaan oman peliyhtiön kautta. Hevostalouden rahoituksen nykymalli perustuu vuoteen 2028 voimassa oleviin EU-notifikaatioon pohjaaviin valtiontukisäädöksiin sekä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämistä koskevaan asetukseen. Hevospelaamisen siirtyessä lisenssimarkkinaan, on alan mahdollista olla jatkossa myös itse aktiivinen toimija alan rahoituksen osalta. Tämä ei kuitenkaan toteudu ilman valtion suunnitelmallista ja vahvaa tukea siirtymävaiheessa, erityisesti ensimmäisen viiden vuoden aikajänteellä markkinan muuttuessa.

Näemme hevosalan ja hevospelaamisen tulevaisuuden kasvun mahdollisuudet lähtökohtaisesti vain kilpaillussa markkinassa. Tätä varten Suomen Hippos on perustamassa lisenssimarkkinaan suomalaisen yhteisyrityksen yhdessä ruotsalaisen Ab Trav och Galoppin (ATG) kanssa. Yritys maksaa yhteisöveronsa Suomeen.

Ala on ottanut itse aktiivisen roolin rakenteiden ja rahoituksen muutoksen eteenpäin viemisessä, jotta ne säilyvät tulevaisuuskestävinä, ja jotta hevoselinkeino voi tuottaa hyvinvointia laajasti yhteiskuntaan ja verotuloja valtiolle. Ensisijaisen tärkeää kuitenkin on, että alan laajan toimijajoukon luottamus tulevaan ja rahoituspohjaan säilyy muutosvaiheen yli.

Markkinaehtoisen, lisäarvoa tuottavan toiminnan luominen on mahdotonta, mikäli hevoselinkeino romahtaa siirtymäkauden aikana. Hevoskasvattaminen on pitkäjänteistä toimintaa. Jo kahden vuoden dramaattinen toiminnan vähentyminen näkyisi välittömästi myös usean vuoden ajan, eikä liian pieni hevosjoukko kannattele myöskään hevospelaamisen vaatimaa urheilullista tasoa.

Pohjoismainen yhteistyö sekä raviurheilun että pelaamisen osalta on erittäin tärkeää. Sekä Ruotsi että Tanska ovat hevospelaamisen osalta siirtyneet lisenssimarkkinaan useampia vuosia sitten. Lisäksi samaa keskustelua muutostarpeesta käydään nyt myös Norjassa. Ruotsissa ja Tanskassa siirtymä on ollut toisiinsa sekä Suomen tilanteeseen verrattuna erilainen. Ruotsin siirtyessä lisenssimarkkinaan alan omistuksessa oli oma peliyhtiö, joka jatkoi toimintaansa vahvana lisenssimarkkinassa ja on pystynyt kokonaan alan omistamana yhtiönä varmistamaan raviurheilun ja hevoskasvatuksen rahoituksen.

Tanskan siirtyessä lisenssijärjestelmään hevosalan rahoitus turvattiin viiden vuoden aikajänteellä samalle tasolle missä se oli ennen siirtymää. Tämän jälkeen valtion rahoitusta on ollut mahdollista vähentää hallitusti hevospelituottojen kautta tulevan rahoituksen käännyttyä nousuun. Tarvitsemme ehdottomasti Suomeen ratkaisun, jossa siirtymä tehdään hallitusti. Lisäksi on otettava huomioon, että ennen lisenssimarkkinaan siirtymistä on olennaista, että ala pysyy elinvoimaisena ja sen kilpailukykyä voidaan kehittää.

Huomioitavaa myös on, että ennen markkinan avautumista monopolissa tapahtuvan hevospelaamisen pitää tällä aikajaksolla tukea alan kehittymistä niin kotimaisesti kuin kansainvälisesti. Julkisuudessa olleiden tietojen perusteella on olemassa merkittävä uhka sille, että monopoliyhtiö lopettaa hevospelien tarjoamisen Ruotsin ravikohteisiin. Hevospelaamisen pelivaihdosta lähes puolet tulee ulkomaisista kohteista, suurimmalta osin Ruotsista, joten tähän

kohdentuvat muutokset heikentäisivät merkittävästi sekä suomalaista hevostaloutta että hevospelaamista ja haastaisivat merkittävästi toiminnan edellytyksiä markkinan avautuessa.

Hevosilla on entistä suurempi merkitys etenkin maaseudun elinvoimalle

Hevonen on yhä näkyvämpi osa maaseutua. Maatalouden rakennemuutoksessa hevostalous on yksi maaseudun uusista ja kasvavista yritysmuodoista. Hevostalous tarjoaa maaseudulle uusia elinkeino- ja liiketoimintamahdollisuuksia. Hevosten pito vaikuttaa maaseudulla elinkeino- ja harrastustoimintana ja toisaalta maatalous- ja maaseutuyritysten hevostaloudelle tarjoamina palveluina. Hevostalous on merkittävä tekijä maaseudun kehittymisessä sekä luonnon ja maaseutumaiseman monimuotoisuuden ja kulttuuriympäristöjen ylläpitämisessä.

Hevostalleja on Suomessa yhteensä 16 000 ja hevosia arvioidaan olevan runsaalla 11 000 maatilalla. Varsinaista hevostaloutta harjoitetaan 1 800 maatilalla.

Hevosten tarvitsema peltoala on arviolta 100 000 ha. Nykyisillä rehunhinnoilla laskettuna jokainen hevonen kuluttaa suomalaista maataloustuotantoa rehuina (heinä, kaura) yli kahdella eurolla päivässä, mikä raha tulee kokonaisuudessaan viljelijälle ja mikä auttaa osaltaan ylläpitämään myös maamme huoltovarmuutta. Elintarvikemyynnin arvon perusteella taas voidaan laskea kunkin suomalaisen kuluttavan kotimaista tuotantoa noin 3,5 eurolla päivässä, josta tuottajan osuus on 10 % eli 0,35 euroa. Näin laskien tarvitaan jokaisen hevosen viljelijälle antamaa tuloa kohden 4–5 ihmistä – maamme noin 70 000 hevosta vastaavat siis ostovoimaltaan noin 300 000 ihmistä.

Hevosrehun tuotanto on paitsi merkittävä tuotantomahdollisuus tuhansille maatiloille myös luonnon monimuotoisuutta lisäävä tekijä. Hevosyritykset tuovat liiketoimintamahdollisuuksia maaseudun yrityksille myös kiinteistönhoidon, rakentamisen, lantahuollon ja koneurakointiin liittyvien palveluiden sekä eläinlääkintä-, kengitys-, lomitus- yms. palveluiden alalla.

Hevostalous työllistää lähes Lapin matkailun verran suoraa työllisyyttä (15 000 osa- tai täysiaikaista työntekijää) ja kannattelee maaseutuelinkeinoja ja kansallishevosemme suomenhevosen elinvoimaisuutta. Ainoastaan vetovoimainen ravikilpailutoiminta säilyttää suomenhevosen populaation elinvoimaisena. Ala on aloittanut aktiivisen rakennemuutoksen ja haluaa toimia rahoituksen suhteen itsenäisemmin. Lisenssimarkkina nähdään merkittävänä mahdollisuutena sekä hevosalalle että suomalaiselle yhteiskunnalle, mutta sen yhteydessä muutokset alan rahoitukseen on tehtävä elinkeinotoiminnan näkökulmasta riittävän hallitusti.

Helsingissä 7.4.2025

Minna Mäenpää, toimitusjohtaja
Suomen Hippos ry
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 040 511 2067

Antti Lehtisalo, hallituksen puheenjohtaja
Suomen Hippos ry
kuusaanvirma@gmail.com
p. 040 560 2598